

AGENDAPUNT

Aan : het Algemeen Bestuur ODRN
Van : De secretaris
Onderwerp : Inflatie en indexering
Nummer : 5
Datum : 16 februari 2023

Samenvatting / concept besluit

Kennis te nemen van het voornemen om in de begroting van 2023 en 2024 rekening te houden met:

- o een aanvullende bijdrage van onze deelnemers over 2023;*
- o een aanvullende indexering vanaf 2024.*

De hoogte van de aanvullende bijdrage over 2023 en de wijziging van de indexering vanaf 2024 bepalen we aan de hand van een realistische inschatting van de in het voorjaar 2023 bekende prijsontwikkelingen.

In te stemmen met aanpassing van het huidige bevoorschottingsschema waarbij we de voorschotten van Q3 en Q4 gelijk met het voorschot Q2 in april 2023 in rekening brengen. De aanvullende bijdrage over 2023 factureren we, na positieve besluitvorming hierover, in oktober 2023.

Aanleiding

De indexering 2023 en 2024 blijven sterk achter bij de inflatie. De index volgens onze spelregels is over 2023 en 2024 respectievelijk 3,75% en 3,55%¹. Aanbestedingen vallen echter hoger uit en leveranciers kondigen prijsindexeringen aan gebaseerd op diverse indexcijfers zoals het CPI-percentage. Ter illustratie: het CPI-percentage van november 2022 bedraagt 9,9%. De uitkomst van de CAO onderhandelingen 2023 kennen we nog niet. Maar de verwachting is dat de uitkomst van deze onderhandelingen de index hoogst waarschijnlijk fors zal overschrijden.

Inleiding

U heeft in september 2021 besloten over onze indexeringssystematiek. Om de indexering zo goed mogelijk aan te laten sluiten bij de werkelijke kostenontwikkeling, passen we voor de loonindex een nacalculatie toe op basis van de werkelijke lastenontwikkeling. Dat doen we met een vertraging van 2 jaar. Dus bij de index begroting 2024 betrekken we de CAO 2022, omdat de uitkomst van de CAO 2023 en 2024 dan nog niet vaststaan. De hoge inflatie, die naar verwachting in de CAO 2023 zijn weerslag krijgt, vertalen we dus pas in de indexering van de begroting 2025. Positieve dan wel negatieve afwijkingen vangen we in tussentijd met eigen reserves op. In deze tijd van uitzonderlijk hoge inflatie, is onze reserve waarschijnlijk ontoereikend om de jaren 2023 en 2024 te kunnen overbruggen.

Uitgangspunt is dat de begroting sluitend is en blijft. Om binnen budgettaire kaders te kunnen blijven en rechtmatig te kunnen handelen doen we een procesvoorstel om het verschil tussen de indexering en de werkelijke kosten te

¹ De indexering 2023 is niet conform BRN 2023. Deze is gebaseerd op een afwijkende indexeringsmethodiek waarover ons Algemeen Bestuur bij de Kadernota 2023 besloten heeft. Het percentage kon toen niet meer in de BRN verwerkt worden. Het indexeringspercentage van 2024 is wel in de BRN 2024 opgenomen.

compenseren. Met het oog op de liquiditeitspositie van de ODRN gedurende het jaar stellen we aanvullend voor het bevoorschottingsschema aan te passen.

Inhoud

Voor wat betreft het begrotingsjaar 2023 zijn we voornemens onze deelnemers een aanvullende bijdrage over 2023 te vragen en voor 2024 om de indexering 2024 van 3,55% op te hogen. Beiden op basis van een realistische inschatting van de prijsontwikkelingen zoals bekend in het voorjaar van 2023. Deze aanpassingen nemen we mee bij de wijziging van de begroting 2023 en de opstelling van de begroting 2024. Het dagelijks bestuur van de ODRN zal deze stukken na de vergadering op 13 april 2023 vrijgeven. Daarna worden ze ter zienswijze aan de raden en staten van onze deelnemers voorgelegd waarna medio juli 2023 besluitvorming in uw bestuur zal plaatsvinden

We weten niet zeker of de prijsontwikkelingen in het vervolg van 2023 en in het begin van 2024 aanleiding geven de bijdrage over 2024 te herzien. Mocht dat het geval zijn, zullen we daar bij de Kadernota 2025, najaar 2023, en in het voorjaar 2024 bij wijziging van de begroting 2024 op terugkomen.

Aanvullend stellen we voor om de bevoorschotting te wijzigen. We brengen onze deelnemers en de provincie Overijssel elk kwartaal een kwart van de werkplannen als voorschot in rekening. Om tot aan besluitvorming liquiditeitsproblemen te voorkomen stellen we voor het huidige bevoorschottingsschema als volgt aan te passen:

	Huidig schema	Voorstel
januari	Q1	Q1
april	Q2	Q2, 3 en 4
juli	Q3	
oktober	Q4	Aanvullende bijdrage 2023

De voorschotten van Q3 en Q4 brengen we gelijk met het voorschot Q2 in april 2023 in rekening. De aanvullende bijdrage over 2023, factureren we na positieve besluitvorming over de actualisatie van de begroting 2023², in oktober 2023.

Begrotingsrichtlijnen 2024

In de begrotingsrichtlijnen 2024 zijn de financiële uitgangspunten voor de begrotingssamenstelling vastgesteld. Deze zijn op 28 november 2022 door de Portefeuillehouders Financiën uit de regio Rijk van Nijmegen vastgesteld. Hiermee is de indexering volgens deze richtlijn goedgekeurd. Deze richtlijnen schrijven onder andere voor dat de GR een reële en sluitende begroting op dient te stellen.

Handhaven van de BRN-richtlijn, voor de ODRN betekent dat een indexering van 3,55% (2024) en tegelijk een reële en sluitende begroting opstellen, is in deze tijd van inflatie niet reëel is. Dit wordt in de BRN onderkend:

De BRN-norm is gebaseerd op cijfers van het centraal planbureau. Het Rijk baseert de loon- en prijscompensatie die gemeenten via de algemene uitkering uit het gemeentefonds ontvangen ook op deze gegevens. Wij realiseren ons dat de werkelijke inflatiepercentages op dit moment een veelvoud van de BRN-Norm zijn. ... Ondanks dat de huidige inflatiecijfers niet overeenkomen met de BRN-norm is er gekozen om de huidige systematiek te handhaven. Wij adviseren het verschil tussen de werkelijke loon- en prijsontwikkeling en de compensatie hiervoor door toepassing van de BRN expliciet te maken en onderdeel te maken van de begroting. Hierdoor kan er expliciet over worden besloten.

Met dit procesvoorstel geven we gehoor aan dit advies maar we zijn voornemens dit voor het jaar 2023 niet middels een aanpassing van de indexering te doen. We maken de compensatie onderdeel uit van de wijziging van de begroting 2023 zodat u hier bij de wijziging van de begroting expliciet over kunt besluiten. Over 2024 stellen we voor de BRN-index, en dus ook onze uurtarieven, wel op te hogen. Op deze manier vertalen we de verwachte inflatie in de werkplannen 2024. Dit stemmen we in de loop van 2023 met onze opdrachtgevers af.

² Algemeen Bestuur 13 juli 2023

Financiële positie ODRN

De vermogenspositie van de ODRN staat onder druk. U heeft in bij de resultaatbestemming 2021 € 3,39 ton van het resultaat bestemd voor meerkosten vanwege uitstel van de invoering van de Omgevingswet.³ In de volgende tabel ziet u de stand van ons eigen vermogen na deze bestemming:

in €	Saldo 31 12 2022 na resultaatbestemming
Algemene reserve	718.070
Bestemmingsreserve invoeringskosten OW	339.000
Totaal eigen vermogen	1.057.070

Onze algemene reserve bedraagt ultimo 2022 afgerond € 7 ton. Dat is exclusief het resultaat over 2022. Dat resultaat kennen we nu nog niet, maar in de bestuursrapportages 2022 prognosticeren we een tekort van afgerond € 4 ton. Belangrijkste oorzaak van het verwachte tekort is dat al in 2022 onze indexering tekort schiet: in praktijk 0%⁴. Het Dagelijks Bestuur heeft naar aanleiding van deze tekortverwachtingen in 2022 een winstwaarschuwing afgegeven.

Met deze bescheiden buffer zijn we maar beperkt in staat zelf tegenvallers op te vangen. Ter illustratie: een indicatieve inflatie van zo'n 10% betekent een structurele kostenstijging van ruim € 2 mln.

Acties ODRN

We hebben weinig sturingsmogelijkheden. Het grootste deel van onze kosten zijn personele lasten. We zijn gebonden aan de uitkomst van de CAO. Een deel van ons personeel betrekken we via de gastheerovereenkomst met de gemeente Nijmegen. De gemeente baseert de indexering die zij aan ons doorberekent niet op de BRN maar zoveel mogelijk op werkelijke kostenstijging (voor personeel is dat de uitkomst van de CAO). Ook tegen indexering van inhuurtarieven kunnen we weinig inbrengen, we hebben de mensen hard nodig. We onderhandelen natuurlijk wel en we hebben de inhuurtarieven gemaximeerd.

Ons kredietlimiet bij de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) is € 2,4 miljoen. In deze tijd van kostenstijgingen is onze liquiditeitspositie kwetsbaar. We overwegen om dit limiet op te hogen.

Argumenten en beoogd effect

Met uitvoering van dit procesvoorstel laten we onze begroting 2023 en 2024 aansluiten op de verwachte kostenontwikkeling en kunnen we rechtmatig blijven handelen.

De begrotingsrichtlijnen Regio Nijmegen maar óók onze toezichthouder, het ministerie BZK, gaan uit van een sluitende begroting⁵. Zonder nadere maatregelen zal de begroting niet meer in balans zijn.

Met een aanvullende bijdrage van onze deelnemers over 2023 is het niet nodig om de BRN-index 2023 te herzien. Ook wijzigen we de werkafspraken 2023 met onze overige opdrachtgevers niet. Tussentijdse aanpassing hiervan is waarschijnlijk juridisch niet haalbaar. Zo staat in het DVO van de Provincie Overijssel dat we de bijdrage voor hun diensten en producten baseren op de prijzen van de voor dat jaar geldende Producten- en dienstencatalogus. Het gaat bij deze opdrachtgevers om een indicatief bedrag van € 1 ton ⁶ We zullen dit bij onze overige opdrachtgevers aankaarten en te bezien hoe hier aan tegemoet kan worden gekomen.

³ U heeft besloten dit bedrag in 2023 aan deze reserve te onttrekken zodat we hiermee in 2023 invoeringskosten Omgevingswet kunnen dekken.

⁴ De BRN index over 2022 bedroeg 0,2%. Toepassing van deze index op onze uurtarieven viel weg achter de komma. We hebben de uurtarieven in 2022 dus niet opgehoogd.

⁵ Omdat ODRN de afgelopen jaren een sluitende begroting heeft gehad vallen we onder het zogenaamde repressieve toezicht van het ministerie BZK. Dat is naar aanleiding van het insturen van de begroting 2023 door het ministerie nog eens bevestigd.

⁶ Begrote omzet van onze overige opdrachtgevers (provincie Overijssel en stelsel OD's) is € 2,1 mln. Bij een aanvullende index van indicatief 5% gaat het om € 1 ton.

Met aanpassing van de indexering en tarieven 2024 vertalen we de verwachte kostenstijging in de werkplannen over 2024 en zijn we in staat de hogere kosten te compenseren.

Met het op 13 april 2023 vrijgeven van de wijziging van de begroting 2023 en de begroting 2024 door ons dagelijks bestuur, stellen we onze opdrachtgevers in staat de effecten mee te nemen in tussentijdse verantwoordingen over 2023 en in de begrotingen over 2024.

Met aanpassing van het bevoorschottingsschema 2023 voorkomen we liquiditeitsproblemen.

Personele gevolgen

Nvt

Financiële gevolgen

We zijn voornemens - vanuit het uitgangspunt van een sluitende begroting - bij de opstelling van de wijziging van de begroting 2023 en de opstelling van de begroting 2024 resp. een aanvullende bijdrage over 2023 te vragen en om de indexering 2024 van 3,55% op te hogen. Beiden op basis van een realistische inschatting van de prijsontwikkelingen zoals bekend in het voorjaar van 2023. We komen dan dus terug op de financiële uitwerking en leggen dan ook een voorstel voor over de verdeling van de aanvullende bijdragen van de deelnemers.

Bevoegdheid

Gelet op het feit dat voorgesteld wordt af te wijken van de vastgestelde (BRN) index is uw bestuur bevoegd daarover te besluiten.

Communicatie en ambtelijke advisering

Dit voorstel is in januari 2023 ambtelijk met onze deelnemers afgestemd.

Voorstel

Kennis te nemen van het voornemen om in de begroting van 2023 en 2024 rekening te houden met:

- een aanvullende bijdrage van onze deelnemers over 2023;
- een aanvullende indexering vanaf 2024.

De hoogte van de aanvullende bijdrage over 2023 en de wijziging van de indexering vanaf 2024 bepalen we aan de hand van een realistische inschatting van de in het voorjaar 2023 bekende prijsontwikkelingen.

In te stemmen met aanpassing van het huidige bevoorschottingsschema waarbij we de voorschotten van Q3 en Q4 gelijk met het voorschot Q2 in april 2023 in rekening brengen. De aanvullende bijdrage over 2023 factureren we, na positieve besluitvorming hierover, in oktober 2023.

Nijmegen, 19 januari 2023

Steve Kuils

Bijlage

Nvt